

ಹೇಮಲತೆ ಪ್ರಭಾಕರ

ಕನ್ನಡದ ಆದ್ಯ ಕೃಷ್ಣ ಕಾದಂಬರಿ

ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್

ಗೋ. ನ. ಸವಣೂರ್ ಅವರು ಬರೆದ 'ಹೇಮಲತೆ ಪ್ರಭಾಕರ' (1904) ಎನ್ನುವುದು ಕನ್ನಡದ ಆದ್ಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮೇಲೆ, ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'Hemalatha and Prabhakara' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿದೆ.

ಲೇಖಕ ಗೋ.ನ. ಸವಣೂರ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡಕರ ಅವರ 'ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉದಯಕಾಲ' (1975) ಕೃತಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. 'ದ ಹಿಂದೂ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಜಯಶೀವನಾಸ ರಾವ್ ಅವರು 2020 ರಲ್ಲಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸವಣೂರ್ ಅವರು ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ನೇಟಿವ್ ಕ್ರೈಸ್ತರಿರಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ, ಅನುವಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿರತರಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಮಂಗಳೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ

ನೋಡಬಹುದು. ಸವಣೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ವೈಷ್ಣವ (ಮಾಧ್ವ) ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಿಕಟ ಪರಿಚಯವಿರುವುದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಟೀಕಿಸುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಬಹುದಾದ ಅಂಶ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಡಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ 'ರೆಯಿಲು ಮೈಲಿಗೆ' (ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರೆ ಮನೆಗೆ ಬರುವಾಗ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಚರಣೆಯಿರಬಹುದು) ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಲೇಖಕರು ಬಳಸಿರುವುದು. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ, ಕಾದಂಬರಿಯ ಖಳನಾಯಕ, ಹೇಮಲತೆಯ ತಂದೆ ಜನಾರ್ದನಾಚಾರ್ಯನನ್ನು ಲೇಖಕರು ವರ್ಣಿಸುವಾಗ ಬಳಸುವ ಪದಗಳು: 'ಹರಿವಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು! ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳವರು! ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಾಣದೇವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸೊಬಗಿನಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ! ಅವರು ಊರ್ಧ್ವಪುಂಡ್ರವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡರೆ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ವರ್ಚಸ್ಸು ಹೇಗಿರುವುದು!' ಎಕಾದಶಿ, ಋಷಿಪಂಚಮಿ, ವಿಷ್ಣುಪಂಚಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಮೇಲಿನ ಮಾತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ.